

ESY

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

1/17

tieto

**Liikunta lisää
työhyvinvointia
TeliaSoneralla**

**VR Eläkesäätiössä
kova työ takana**

4

10

8

Sisällys

- 3 Pääkirjoitus:**
Saako naapurin tontille rakentaa – ja saako sieltä purkaa?
- 4 Kylässä Soneralla**
Mobiiliyhtiö luottaa omaan eläkesäätiöön
- 8** Marja Koponen vauhdilla uuden alkuun
- 9** Kirjanpito- ja tilinpäätöspäivä Katajanokan Kasinolla
- 10** Yhteisessä kiinteistö-hankkeessa monta etua
- 12 Sijoituspäivä Savoysssa:**
Varovaisuutta ilmassa edelleen
- 14** VR Eläkesäätiössä kova työ takana
- 16** ESY:lle uudet nettisivut
- 17 Työn ilo**
Ylen hyvä työpaikka
- 18** Lakimiehen palsta

14

17

JULKAISIJA

Eläkesäätiöyhdistys - ESY ry
Kalevankatu 13
00100 Helsinki
Puh. 09 687 7440
www.elakesaatioyhdistys.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Timo Toropainen

TOIMITUS

Tmi Kirjainkauppa
Markku Pulkkinen
Puh. 040 966 3417
markku.k.pulkkinen@kolumbus.fi

TAITTO

Taittotoimisto Åsa Åhl
asa@taittotoimisto.fi

PAINO

Painotalo Plus Digital Oy
Painosmäärä 700

ISSN-L 0785-5931
ISSN 0785-5931 (Painettu)
ISSN 2242-3664 (Verkkolehti)

OSOITTEEN- MUUTOKSET

merja.aimanen@elakesaatioyhdistys.fi

Seuraava ESY-tieto ilmestyy
elokuussa 2017.

Saako naapurin tontille rakentaa – ja saako sieltä purkaa?

Kaikkihan me muistamme vanhan vitsin, jolle potkuhousuista päästyämme kovin nauroimme. Vitsin mukaan nimimerkki "Paalutinko turhaan" kysyi lehden yleisönosastossa vilpittömin mielin, saako naapurin tontille rakentaa.

"Yhdessä rakentaen" on puolestaan ollut työeläkealalla käytössä ollut periaate. Nyt tulee mieleen, että asetelma on kääntynyt pääläelleen: periaatteesta on tullut vitsi ja vitsistä hassusti tulkittu periaate.

Lähtökohta on tietysti se, että kaikki työeläkelaitokset ovat yhteisvastuun piirissä siitä riippumatta, onko kyseessä työeläkeyhtiö, eläkesäätiö vai eläkekassa. Yhteisvastuu perustuu pitkälti kunkin toimijan kykyyn ja haluun pitää oma tonttinsa ja sille pystytetyt rakennukset kunnossa.

Periaatteet ovat siis selvät, mutta miten tuo toimii käytännössä? Valitettavasti ei aina kovin kehuttavasti.

Turhan usein käy niin, että työeläkeyhtiöt ja niiden verkkoon kuuluvat toimijat pääsevät päättämään, mitä tällä meidän eläkesäätiö- ja eläkekassatontillamme tehdään, mutta säätiö- ja kassakentän ei vastavuoroisuuden tai tasapainon hengessä sallita ronkkia yhtiöiden asioita.

Joissakin asioissa voi moisella käytännöllä olla kestävä, lailliset tai loogiset perusteensa. Näin esimerkiksi tilanteessa, jossa työeläkejärjestelmän olennaisten parttien eli työmarkkinakeskusjärjestöjen edustajat tekevät lainvalmistelutyöryhmässä linjauksia. Jotkut heistä istuvat myös työeläkeyhtiöiden hallituksissa, mistä seuraa ymmärrettäviä veloitteita yhtiön suuntaan.

Tuota vastaan on turha jurputtaa, koska se kuuluu kuvioon, vaikka joskus vähän harmittaisikin.

Alan toinen toimintamalli pitää sen sijaan kyseenalaistaa vahvasti. Tarkoitin mallia, missä muutamasta suurimpien työeläkeyhtiöiden edustajasta koostuva porukka päättää keskenään asiasta, joka vaikuttaa suoraan kaikkiin alan toimijoihin ja välillisesti liki kaikkiin suomalaisiin. Esimerkiksi pienen porukan tekemä vakuutusmatemaattinen muutos, jolla ei ole näkyvää merkitystä suuren työeläkelaitoksen toimintaan, voi olla kuolinisku pienemmälle, yhden työnantajan eläkesäätiölle.

Se ei ole yhdessä rakentamista. Tuskin sille stoppia saadaan, mutta kunhan nyt edes jonkinlainen tolkkua löytyisi.

Jos naapurin tontille rakentaminen – ja myös sieltä purkaminen – koetaan ihan perusoi-
keudeksi, kukaan ei osaa edes nauraa vanhalle vitsille.

Timo Toropainen

Mobiiliyhtiö luottaa omaan eläkesäätiöön

TeliaSoneran edustamalla it-alalla muutos on ikuista. Soneran eläkesäätiön toiminta on vakaampaa. Asiakkaita palvelee vuosikymmenestä toiseen läheisesti, nopeasti ja joustavasti.

Elimäenkadulla, Helsingin Valtilassa, sijaitsee Suomen merkittävin mobiilikortteli. Alueella työskentelee 2 300 soneralaista, 60 prosenttia koko Suomen henkilöstöstä. Myös Soneran eläkesäätiö pitää toimistoaan it-korttelissa.

Eläkesäätiön oven avaa tuore toimitusjohtaja, **Petri Tofferi**. Hän siirtyi toimitusjohtajaksi eläkesäätiön sijoitusjohtajan paikalta viime vuoden kesäkuussa. Muista hymyilevistä toimihenkilöistä eläkepäällikkö **Johanna Louhevaara** aloitti Soneran eläkesäätiössä vuonna 2014. Taluspäällikkö

Marjatta Telsavaara on työskennellyt säätiössä vuodesta 2001 alkaen ja hän on siirtymässä eläkkeelle kevään kuluessa. Tuorein tulokas on viime lokakuussa sijoituspäällikkönä aloittanut **Mika Nuutinen**.

Tuttu malli konsernissa

Telia Company, jonka tytäryhtiö TeliaSonera Finland on, toimii 20 eri maassa. Eläkesäätiömalli on tuttu koko konsernissa, sillä myös Ruotsissa Telialla on oma eläkesäätiö.

”Oman eläkesäätiön edut tunnustetaan ja tunnustetaan konsernissa

Mika Nuutisella (vas.), Marjatta Telsavaaralla, Johanna Louhevaaralla ja Petri Tofferilla on Soneran eläkesäätiön pallo hyvin hallussa.

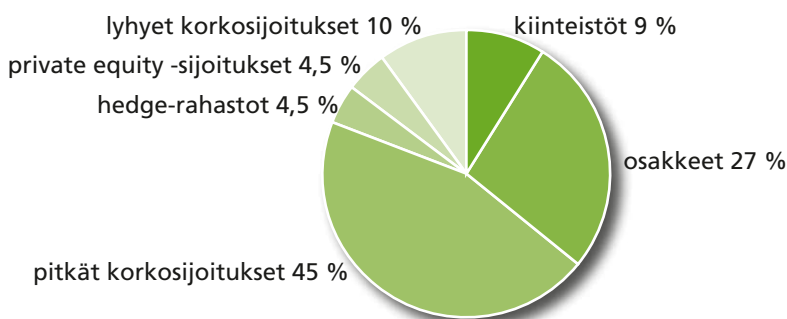
hyvin. Tärkeintä on, että eläkeasioihin pystyy vaikuttamaan itse ja toiminta on läpinäkyvää. On myös tärkeää, että henkilöstön edustajat ovat mukana päättämässä asioista. Eläkemaksuakin on pystytty välillä alentamaan, mutta se ei ole eläkesäätiön tärkein tavoite”, Soneran eläkesäätiön hallituksen puheenjohtaja **Juha Pentti** tähdentää.

”Seuraamme tarkasti yhtiön taloutta ja eläkesäätiön vakavaraisuutta ja päätämme työeläkemaksun tason joustavasti kulloisenkin tilanteen mukaan. Työeläkemaksun alentamisesta on kertynyt yhtiölle vuosien mittaan merkittävä säästö.”

Pentti työskentelee Telia-konsernin HR-toiminnoissa johtajana ja matkustaa paljon eri maissa. Hän kertoo, että yhtiöllä oli vahvasti näppinsä pelissä jopa silloin, kun Latvian valtio loi kansalaisilleen lakisääteisen työeläkejärjestelmän. Sonera on vienyt mobiiliteknologian lisäksi siis myös suomalaista eläketietämystä.

Toimitusjohtaja Tofferi tähdentää, että oma eläkesäätiö pystyy myös tarjoamaan yrityksen työntekijöille huip-

Soneran eläkesäätiön sijoitukset, yhteensä 444 milj. e

Soneran eläkesäätiö ja Telian eläkesäätiö omistavat yhdessä Pitäjänmäelle valmistuvan, Suomen suurimman Data Centerin kiinteistön.

puluokan palvelua lähellä työpaikkoja.

”Selvää on, että eläkesäätiön pitää olla pitkällä tähtäimellä myös edullisempi vaihtoehto kuin työeläkeyhtiöt. Vertaammekin tuloksiamme, muun muassa hoitokuluja, vakavaraisuutta ja sijoitusten tuottoa, säännöllisesti työeläkeyhtiöihin”, Tofferi sanoo.

Nopeat päätökset

Soneran eläkesäätiössä on mukana seitsemän työnantajaa. Säätiö palvelee työntekijöiden lisäksi noin 2 400 eläkkeensaajaa. Säätiössä on myös pieni, 13 miljoonan euron eläkevastuu kantava A-lisäeläkeosasto.

Neljällä toimihenkilöllä ei ehdi hoitaa kaikkia tehtäviä, joten osa on ul-

Soneran eläkesäätiö

- Perustettu 2002 (ent. PT-eläkesäätiö, per. 1994)
- Toimisto Helsingin Vallilassa
- 3 466 TyEL-vakuutettua (31.12.2015)
- 2 412 eläkkeensaajaa (31.12.2015)
- 4 toimihenkilöä
- Säätiössä 7 työnantajaa
- TyEL-palkkasumma 198 milj. e (2015)
- TyEL-vakuutusmaksu 23,88 % (17,85 + 6,03)
- Eläkevastuu (B-osasto) 392 milj. e (31.12.2015)
- Säätiössä myös A-lisäetuosasto, jonka eläkevastuu on 13 milj. e
- Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset 47 milj. e (2015)
- Hoitokulut/palkkasumma 0,39 %
- Sijoitusvarallisuus 444 milj. e (30.11.2016)
- Noin 200 eläkepäätöstä vuodessa
- Hallituksessa 5 jäsentä, joista 3 työnantajan edustajia.

koistettu Porastolle. Porasto hoitaa taloushallinnon, raportoinnin, asian- tuntijalääkäripalvelut sekä eläkkeiden laskemisen ja maksamisen. Suomen Sijoitustutkimus puolestaan laatii tuotto- ja riskiraportit.

Eläkesäätiössä tehdään noin 200 eläkepäätöstä vuodessa. Kysymyksiä eläkeasioista tulee sekä sähköpostilla että puhelimitse. Silloin tällöin työntekijät asioivat myös toimistolla. Intranetissä on tärkein tieto eläkkeistä ja hakulomakkeet löytyvät eläkesäätiön omilta internetsivuilta.

Eläkepäällikkö Louhevaara kertoo, että syksyllä ei tullut vielä kovin paljon kysymyksiä työeläkeuudistukseen tai uusiin eläkeuudistuksiin liittyen.

”Eläkeasioihin pystyy vaikuttamaan itse ja toiminta on läpinäkyvää.”

”Keväällä varmasti pidämme eläkeuudistuksesta muutaman infon verkkokokouksena. Viime vuonna pidimme kaksi eläkeinfoa.”

Katset kiinteistöihin

Soneran eläkesäätiöllä on tällä hetkellä noin 440 miljoonan euron sijoitusvarallisuus. Tofferi kertoo säätiön sijoitustoiminnan olleen viimeisten vuosien aikana sijoitusympäristöstä johtuen melko aktiivista.

”Kokonaan uutena asiana olemme rahoittamassa TeliaSoneran uuden Data Centerin rakentamista Pitäjänmäessä. Omistamme rakennuksen yhdessä Telian eläkesäätiön kanssa. Tämä nostaa kiinteistösijoitusten osuuden 9 prosentista noin 12 prosenttiin. Aikaisemmin olemme omistaneet kaksi

toimistorakennusta Arabiassa ja Lepävaarassa”, Tofferi valottaa.

”Olemme yleensäkin hakeneet muita sijoituskohteita listatun osake- ja joukkovelkakirjamarkkinan rinnalle. Eläkesäätiömme on sopivan kokoinen sijoittaja myymään ja ostamaan tilanteessa kuin tilanteessa.”

Soneran eläkesäätiön sijoituksista pitkissä koroissa on 45 prosenttia ja osakkeissa 27 prosenttia. Lisäksi sekä pääomarahastoissa että hedgerahastoissa on vajaa 5 prosenttia kussakin.

”Yrityslainamarkkina on ollut meille riski-tuottosuhteeltaan onnistunut. Tällä saralla olemme tehneet esimerkiksi Evlin kanssa pitkään hyvää yhteistyötä”, Tofferi kiittää.

Petri Tofferi

- Toimitusjohtaja, Soneran eläkesäätiö, 2016–
- Työkennellyt aikaisemmin mm. PT-eläkesäätiön ja Soneran eläkesäätiön sijoitusjohtajana (2001–2016) ja rahoitusalan tehtävissä
- 53 vuotta
- Asuu Helsingissä
- Perheeseen kuuluvat vaimo ja 2 aikuista lasta
- Harrastaa pyöräilyä, hiihtoa ja mökkeilyä Paraisilla
- ESY:n hallituksen jäsen (2016–), laskuperustetyöryhmän ja koulutus- ja viestintätyöryhmän jäsen

”ESY-yhteisössä parasta on mukava, avoin ja auttamishaluinen porukka.”

”On hyvä muistaa, että eläkekassat ja -säätiöt ovat merkittävä asiakasryhmä varallisuudenhoitajille ja siten pidämme osaltamme yllä yhteiskunnallekin tärkeää infrastruktuuria rahoitussektorilla”, Tofferi muistuttaa.

Sonerassa panostetaan työhyvinvointiin

TeliaSonera Finland on panostanut määrätietoisesti henkilöstön työhyvinvointiin. Sairauspoissaolot painuivat syksyllä ennätysellisen alhaiselle tasolle.

Soneran Elimäenkadun kuntosalilla käy arki-aamunakin vilskettä. Moni aloittaa työpäivänsä hikoilemalla. Siihen työntekijä myös kannustaa.

”Otimme työhyvinvoinnin selkeäksi painopistealueeksi henkilöstöhallinnossa ja esimiestyössä. Tulokset näkyvät jo. Vuoden kolmannella neljänneksellä sairauspoissaolot putosivat 1,9 prosenttiin. Suomi oli Telia-konsernissa ensimmäinen Pohjoismaa, joka saavutti tämän tavoitteen”, henkilöstöjohtaja **Juha Pentti** iloitsee.

Pentillä on hyvä tuntuma koko Telia-konsernin työhyvinvointiasioihin, sillä hän työskentelee globaalien konsernin HR-toiminnoissa johtajana.

Tärkein syy hyviin tuloksiin Suomessa on, että työhyvinvoinnin merkitys on tiedostettu organisaation jokaisella tasolla johdosta asentajiin. Esimiehet pitävät työhyvinvointia säännöllisesti esillä yksiköissään. Samoin työterveyshuolto seuraa entistä aktiivisemmin poissaolojen määrää ja pyrkii ehkäisemään niitä ennalta.

Sähköinen asiointi työterveyshuollossa mobiilisovelluksen avulla on

”Sairauspoissaolot putosivat 1,9 prosenttiin.”

Telia Company työllistää 20 maassa

Puhelin- ja tietoliikenteeseen sekä niihin liittyviin palveluihin keskittyvä Telia Company AB työllistää 21 000 ihmistä 20 maassa Norjasta Turkkiin. Yhtiön pääkonttori sijaitsee Tukholmassa ja sen osake noteerataan Helsingin ja Tukholman pörseissä. Yritys muutti vuoden 2016

alussa nimensä TeliaSonerasta Telia Companyksi.

Telia Companyn tytäryhtiönä toimiva TeliaSonera Finland Oyj työllistää Suomessa 3 700 henkilöä. Helsingin jälkeen isoimmat toimipisteet sijaitsevat Jyväskylässä, Turussa, Vaasassa ja Rovaniemellä.

Suomi on yrityksen toiseksi tärkein markkina-alue.

ollut sekä työntekijöille että esimiehille mieleen. Jopa kolmasosan työterveyskäynneistä odotetaan korvautuvan sähköisellä asioinnilla. Pentti on ollut tyytyväinen työterveyskumppani Diacorin aktiiviseen toimintaan ja hyvään raportointiin.

Tasapainoa tavoitettavuuteen

”Työn hallinnan tunne ja kuormittavuus ovat keskeisimpiä työhyvinvointitekijöitä. Tavoitteena on ollut saada ne jokaisessa yksikössä järkevä tasolle. Olemme käyneet kaikissa maissa paljon keskustelua myös tavoitettavuudesta. Toimialastamme johtuen jatkuvaa tavoitettavuutta ja nopeaa reagointia on pidetty hyveenä. Joitain ihmisiä se rasittaa, toisia ei. Tähän on haettu tasapainoa”, Pentti kertoo.

Työnantaja kannustaa toimihenkilöitä myös fyysisen kunnon ylläpitämiseen. Työntekijöille on tarjolla liikunta- ja kulttuurirahaa, useita ohjattuja liikuntaryhmiä päivittäin, vapaa kuntosalin käyttö ja erilaisia harrastekerhoja.

Juha Pentin mielestä panostus työhyvinvointiin on tuonut siihen sijoitetun ajan ja rahan moninkertaisesti takaisin. Pentti itse harrastaa mieluiten pyöräilyä, mutta piipahtaa silloin tällöin kuntosalillakin.

”Liikuntaetuja tarjoamme verotajan määräämissä rajoissa kaikille, jotka haluavat liikuntamahdollisuuksia käyttää. Omiin, vapaavalintaisiin liikuntaharrastuksiin saa tukea 150 euroa vuodessa.

Eläkesäätiö mukana

Yhtiön hyvät työhyvinvoinnin tulokset eivät näy työkyvyttömyyseläketilastoissa, sillä työkyvyttömyys-

tapauksia on muutenkin vähän. Ammatillisen kuntoutuksen määrä on kasvanut viime vuosina.

”Käytetyin ammatillisen kuntoutuksen muoto on työkokeilu. Sillä yleisimmin tuetaan henkilön paluuta omaan työhönsä sairausloman jälkeen”, eläkepäällikkö Johanna Louhevaara kertoo.

Työhyvinvointirahaa eläkesäätiö ei omistajayhtiölleen myönnä. ☑

kein markkina-alue. Suomen yhtiö tarjoaa kuluttajille matkaviestin- ja laajakaistapalveluiden lisäksi viihdepalveluita ja -laitteita. Yrityksille tarjotaan monipuolisten puhelinpalveluiden lisäksi monia digitaalisia liiketoiminnan ratkaisuja, kuten palvelimia, pilvipalveluita, maksupäätteitä, turvapalveluita, tietokoneita ja etäluettavia mittareita.

Sonera on menestynyt viime aikoina hyvin palvelututkimuksissa. EPSI-asiakastytyväisyystutkimuksessa

Sonera omistama Tele Finland oli operaattoreista paras ja Sonera toiseksi paras. Sonera mobiiliverkko on

todettu Ooklan testissä vuonna 2016 Suomen nopeimmaksi. ☑

TeliaSonera Finland Oyj

- Telia Company AB:n tytäryhtiö
- Liikevaihto hieman yli 1,3 mrd. e
- Käyttökate 32 %
- 3 700 työntekijää
- 4,4 milj. liittymää, joista 3,2 milj. mobiililiittymää
- Brändit: Sonera, Tele Finland, Cygate ja Datainfo
- Ainoa kiinteän verkon operaattori Suomessa.

Vauhdilla uuden alkuun

OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö saivat syyskuussa uudeksi eläkehallintopäällikökseen sosiaalivakuutukseen vihkiytyneen juristin, OTM **Marja Koposen**. Hän jatkaa eläkkeelle siirtyneen **Elisa Rauhamaan** työsarjaa.

Tuoreella OP-ryhmäläisellä on hymy herkässä Vallilan modernin toimitalon aulassa, vaikka syksy on ollut vauhdikas työeläkeuudistuksen aiheuttamien muutoksineen.

”Uuden oppimista on ollut paljon, mutta onneksi meillä on hyvä ja osava tiimi. Kun töitä on, urakoimme niitä hyvällä fiiliksellä sata lasissa”, Koponen iloitsee.

Normaalia ratkaisutyötäkin riittää, sillä seitsemän toimihenkilön voimin eläkekassassa tehdään hieman alle 800 ja eläkesäätiössä hieman yli 800 päätöstä vuodessa. Jäseniä eläkekassassa on noin 12 000.

Uuden päällikön aika ei kulu lakisääteisen työeläkejärjestelmän ja ratkaisukäytäntöjen opiskeluun, sillä ne ovat tuttuja aikaisemmista työpaikoista: Telasta, Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja Ilmarisesta.

”Kiinnostuin opiskeluaikana sosiaalivakuutuksesta ja työskentelin silloin työttömyyskassassa. Ilmarisessa oli valmistuttuani työkyvyttömyyseläkeratkaisijan paikka auki ja sain sen. Puoliksi sattumalta tulin työeläkealalle ja innostuin”, Koponen hymyilee.

”Parasta työeläkkeissä on moni-

puolisuus. Teemme myös yhteiskunnallisesti merkittävää työtä.”

Lisäeläkkeet uutta

Lisäeläke-etuudet ovat Kuposelle uusi maailma, johon hän mielellään perehtyy.

”OP Ryhmässä yli 2 000 toimihenkilöllä on edelleen lisäeläke-etuus. Työeläkeuudistuksessa lähes kaksi kolmannesta heistä pääsi suojasäännöksen piiriin siten, että etuudet säilyivät eikä kompensointitarvetta tullut. Lopun kolmanneksen osalta päätimme jättää lakisääteisen eläkkeen muutoksen kompensoimatta”, Koponen valottaa.

Työeläkeuudistus tuo OP:n eläkelaitoksillekin paljon viestintätarvetta. Tietoa jaetaan kevään kuluessa luentotilaisuuksissa eri puolilla Suomea sekä verkkokokousjärjestelmän ja intranetin kautta.

Viestintää ja koulutusta Koponen hoitaa mielellään, sillä hän toimi TELK:issä viisi vuotta tiedottajalaki miehenä. Etujärjestö Telassakin viestintä oli luonnollinen osa työnkuvaa.

Aivot tuulettuvat merellä

Eläkesäätiökenttään Marja Koponen siirtyi mielellään. Osa henkilöistäkin

Marja Koponen on neljässä kuukaudessa sujahtanut hyvin OP Ryhmään ja ESY-yhteisöön.

Marja Koponen ● OTM ●

Eläkehallintopäällikkö, OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö ● Työskennellyt aikaisemmin mm. Telassa, TELK:issä ja Ilmarisessa ● 44 vuotta ● Asuu Helsingin Lauttasaareissa ● Perheeseen kuuluvat aviomies sekä 10-vuotias tytär ja 13-vuotias poika ● Harrastaa suppausta, lenkkeilyä, laskettelua ja kuntosaliliikuntaa ● ”ESY-yhteisössä parasta on me-henki.”

oli entuudestaan tuttuja.

”Eläkekassoissa ja -säätiöissä parasta on hyvä yhteishenki. Voimme olla avoimia ja jakaa toisillemme tietoa, koska emme kilpaile keskenämme. Olen mielelläni mukana myös Eläkesäätiöyhdistyksen mallisääntö- ja koulutus- ja viestintätyöryhmissä”, Koponen kertoo.

Lauttasaareissa asuva Koponen harrastaa liikuntaa monessa muodossa. Juuri nyt suosikkiharrastus on suppaus. Kausi laudan ja melan kanssa merellä alkaa jäiden lähdestä ja kestää jäiden tulon. Tuuletusta ajatuksille tarjoaa myös koko perheen purjehdusharrastus. [C](#)

Katajanokan Kasinon Kenraalisali täyttyi joulukuun alussa tiedonjanoisista tilinpäätösammattilaisista. Moni osanottaja piti tilinpäätöspäivää koko vuoden tärkeimpänä koulutuksena.

Tuula Lempiäinen Ernst & Young'ilta (vas.) ja Päivi Särkiniemi Porastosta kertoivat vuoden 2016 tilinpäätökseen ja tilintarkastukseen tulleista muutoksista.

Kirjanpito- ja tilinpäätöspäivässä muistutettiin muutoksista

Kirjanpito- ja tilinpäätöspäivässä Katajanokan Kasinolla saatiin viimeiset vinkit tilinpäätöksen laatimiseen.

Tilaisuudessa oli tuttuun tapaan yli 60 osanottajaa.

Eläkesäätiöyhdistyksen lakimies **Ismo Heinström** kertoi eläkekassoihin ja -säätiöihin vaikuttavien lakimuutosten tilanteista ja aikatauluista. Muutoksia on tulosparin vuoden sisällä paljon.

Suurin muutos on eläkesäätiö- ja eläkekassalain kokonaisuudistus. Valmistelu on Heinströmin mukaan vennyntä ja alkaa näyttää siltä, että laki ei tulekaan suunnitellusti voimaan vielä vuoden päästä. Lain voimaantuloa viivästyttää lisäeläkesäätiöitä koskevan IORP II -direktiivin implementointi Suomen lainsäädäntöön. Heinström kirjoittaa molemmista lakimuutoksista palstallaan tässä lehdessä.

Finanssivalvonnan ajankohtais-

katsauksen tilinpäätöspäivään toivat **Tarja Taipalus** ja **Johanna Korhonen**. Fivan katsaus synnytti tälläkin kertaa vilkasta keskustelua. Mutinaa kuului etenkin siitä, että Finanssivalvonta vaatii uuden vakavaraisuussääntöön mukaisen vakavaraisuusraportin viime vuoden lopun tilanteesta helmikuun puoleen väliin mennessä. Aikataulua pidettiin kovin tiukkana, koska se osuu päällekkäin tilinpäätöstöiden kanssa.

Korhonen kertoi, että vakavaraisuusmääräyksiä muutettiin lausuntokierroksen jälkeen vastaamaan paremmin käytäntöä muun muassa hedge-rahastosijoittamisen osalta. Määräysten tekstejä selvennettiin myös useilta osin.

”Emme halua estää sijoittamista tiettyihin kohteisiin ja siksi tekstejä täsmennettiin. Säännöt on kirjoitettu tarkoituksella suhteellisen väljiksi. Yksityiskohtia käydään läpi ja linjataan Fivan tarkastuksissa. Yleisesti ottaen eläkelaitosten valmistautuminen uuteen vakavaraisuussääntöön on kohtuullisen hyvällä tasolla”, Korhonen näki.

Päämatemaatikko **Lauri Ojala** Porastosta esitteli selkeän muistilistan, mitä A- ja B-osastojen tilinpäätöksissä pitää huomioida.

”Jos lisäetuussäätiöiden eläkevastuu kasvaa työeläkeuudistuksen myötä, voi Fiva hyväksyä kymmenen vuoden ajan vastuuvajauksen”, Ojala muistutti.

Poraston **Päivi Särkiniemi** puolestaan kertoi, mitä muutoksia vuoden 2016 tilinpäätöksen laatimiseen on tullut edelliseen vuoteen verrattuna. Särkiniemi painotti, että eläkesäätiön tai -kassan ei tarvitse tehdä omistamista kiinteistöyhtiöistä konsernitilinpäätöstä, koska se ei harjoita liiketoimintaa. Asia kannattaa kirjauttaa myös hallituksen kokouspöytäkirjaan.

Tuula Lempiäinen Ernst & Young'ilta puolestaan valotti tilintarkastajan näkökulmaa tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Suomi implementoi EU:n tilintarkastusdirektiivin viime vuonna, jolloin tilintarkastuslakia muutettiin. Vuodelta 2016 annettava tilintarkastuskertomus onkin aikaisempaa pidempi, vaikka tarkastettavat asiat pysyvät pääosin samoina.

Eläkerahalla vuokra-asuntoja Pasilaan

- Yhteisessä hankkeessa monta etua

Yleisradion korttelin laidalla Helsingin Pasilassa on iso monttu. Pian siihen rakentuu kahden eläkesäätiön yhteistyönä kerrostaloja.

Pasilassa tapahtuu. Kylä on ollut työmaana pitkään, kun radan päälle rakennetaan uutta Tripla-kaupunginosaa. Triplan myötä Pasilan vetovoima lisääntyy. Se on huomattu myös yhden korttelin maat Pasilassa omistavassa Yleisradion eläkesäätiössä.

”Kysyntää omistamillemme maille on. Jalostamme kuitenkin Ylen korttelia itse. Aikaisemmin olemme myyneet maata esimerkiksi Fennialle”, Yleisradion eläkesäätiön kiinteistö-päällikkö **Jarkko Juutinen** kertoo.

Eläkesäätiö ei omista Yleisradion käytössä olevia rakennuksia. Joulun alla hierottiin kuitenkin kauppoja Ylen Isosta Pajasta ja se siirtyikin Yleisradion eläkesäätiön omistukseen viime vuoden puolella. Iso Paja remontoidaan ja sen jälkeen televisiosista tuttuun taloon muuttaa ainakin VR.

Sopiva kohde kolmelle

Ajatus vuokrakerrostalojen rakentamisesta syntyi Yleisradion eläkesäätiössä kaksi vuotta sitten. Sopiva paikka löytyi, kun Yleisradio päätti purkaa suurtuotantoihin tarkoitetun rakennuksen Radiokujan varrelta.

Kahden kerrostalon rakentamiskustannus, 40 miljoonaa euroa, on sen verran suuri, että eläkesäätiön omat rahkeet eivät siihen riittäneet. Juutiselle juolahtikin mieleen kysyä hankkeeseen kumppaneita eläkekassoista- ja -säätiöistä.

”Apteekkien Eläkekassa päätti lähteä mukaan. Silti jäi uupumaan vielä pieni osa rahoituksesta. Apteekkien Eläkekassalla oli kontakti kymenlaaksolaiseen Ässä-Asuntoihin ja otimme yrityksen kolmanneksi kumppaniksi. Meillä ei ole taseessamme asuntoja ja siksi hanke on järkevä”, Juutinen valaisee.

Yleisradion eläkesäätiön 790 miljoonan euron sijoitusvarallisuudesta kiinteistösijoituksia on noin viidenes. Molemmat eläkelaitokset käyttävät hankkeeseen oman pääoman lisäksi vierasta pääomaa.

Kovan rahan asuntoja

Päätökset rakentamishankkeesta syntyivät nopeasti. Ylen suurtuo-

tantosiipi purettiin syksyn aikana ja talojen rakennustyöt alkoivat joulukuussa.

Talojen on määrä olla valmiita ensi vuoden syksyllä. Rakennustyön toteuttaa Jatke Uusimaa Oy. Apteekkien Eläkekassa on tehnyt kyseisen yrityksen kanssa aikaisemminkin yhteistyötä.

”Tontille rakentuu 170 vuokra-asuntoa, joiden keskikoko on 40 neliötä. Pienistä asunnoista on Helsingissä huutava pula”, Juutinen perustelee.

Kovan kysynnän vuoksi Juutinen arvelee kohteesta saatavan normaalia asuntosijoittamista parempaa tuottoa. Tarkkaa tuottotavoitetta hän ei kuitenkaan kerro.

Kokenut kumppani

Apteekkien Eläkekassa on rakennuttanut asuintaloja 1950-luvun lopulta lähtien. Sille onkin kertynyt paljon kokemusta asuntosijoittamisesta.

Tällä hetkellä Eläkekassalla on 170 vuokra-asuntoa. Ne ovat pääasiassa 1990-luvun lopun tuotantoa ja sijaitsevat suurimmalta osaltaan pääkaupunkiseudulla. Kiinteistöjen osuus Apteekkien Eläkekassan sijoitusvarallisuudesta on neljännes, 150 miljoonaa euroa.

”Meidän oli helppo tehdä päätös

Mies ja monttu. Jarkko Juutinen odottaa innolla kerrostalotyömaan käynnistymistä. Tila taloille vapautui, kun Yleisradio myi vanhan suurtuotantorakennuksensa eläkesäätiölle.

Etsitään kiinnostavia kiinteistökohteita

Eläkesäätiöillä ja -kassoilla on omistukseensa monia mielenkiintoisia kiinteistöjä ympäri Suomen. Pitkäjänteisinä sijoittajina ne myös kantavat yhteiskuntavastuuta rakentamalla ja omistamalla satoja vuokra-asuntoja.

Omistaako eläkesäätiösi tai -kassasi jonkun mielenkiintoisen kiinteistön, joka on kulttuurihistoriallisesti arvokas tai muuten tarinaltaan kiehtova? Esitellämme tulevissa ESY-tieto-lehdissä tällaisia kiinteistökohteita sanoin ja kuvin. Kerro vinkiksi ESY-tiedon toimittajalle Markku Pulkkiselle, markku.k.pulkkinen@kolumbus.fi, 040 966 3417.

”Yhteistyömme on erinomaista, sillä emme kilpaile keskenämme.”

yhteistyöstä Yleisradion eläkesäätiön kanssa. Luotettava, pitkäaikainen kumppani, jolla on valmiiksi kaavoitettua maata asuntorakentamista var-

Kahteen vuokrakerrostaloon, Radiokujan varteen, tulee 170 pienehköä vuokra-asuntoa. Talot valmistuvat syksyllä 2018.

ten, on erittäin tervetullut myös sijoituskumppaniksi. Me puolestamme tarjoamme pitkäaikaisen kokemuksemme asuntorakennuttamisesta ja -sijoittamisesta. Pasilan hanke tuo meille myös hyvän mahdollisuuden uudistaa asuntokantaamme”, kiinteistöpäällikkö **Antti Jänntti** Apteekkien Eläkekassasta tiivistää.

Jänntti kertoo, että he etsivät jatkuvasti pääasiassa 5–10 miljoonan euron suuruisia suoria kiinteistösi-joituskohteita pääkaupunkiseudulta, hyvien raideyhteyksien varrelta.

Hyvä porukka

Eläkekassojen ja -säätiöiden kiinteistöpäälliköt on tiivis joukko, joka ta-

paa toisiaan säännöllisesti.

”Yhteistyömme on erinomaista, sillä emme kilpaile keskenämme. Porukassa on hyvä henki ja pöhinä. Opimme paljon toisiltamme”, Juutinen kiittelee.

Juutinen on työskennellyt Yleisradion eläkesäätiössä yhdeksän vuotta, aluksi kuusi vuotta osa-aikaisesti ja viimeiset kolme vuotta täysipäiväisesti. Jänntti on ollut kuusi vuotta Apteekkien Eläkekassan palkkalistoilla, hänkin ensin 1,5 vuotta osa-aikaisena.

Kiinteistöalan hyvin tuntevat herat ovat työskennelleet yhdessä konsulttiyritys Corbel Oy:ssä ennen työeläkealaa, joten luottamusta kaveriin löytyi jo entuudestaan.

Sijoituspäivä Varovaisuutta ilmassa edelleen

Sijoituspäivässä marraskuun alussa oli edelleen ilmassa enemmän kysymyksiä kuin vastauksia. Myös edessä olleet USA:n presidentinvaalit mietityttivät. Savoyn sali oli tuttuun tapaan täynnä.

Tammikuun alussa voimaan tulleen uuden vakavaraisuussäännösten vaikutuksia pohdittiin viime vuoden viimeisessäkin sijoituspäivässä. Eläkekassa Verson ja Apteekkien Eläkekassan esimerkkien kautta uudistuksen vaikutuksista saatiin käytännön kokemuksia.

Toimitusjohtaja **Pasi Strömberg** kertoi, että Eläkekassa Verson vakavaraisuus on alle työeläkealan keskiarvon ja sen vuoksi Verso on halunnut seurata muutoksen vaikutuksia vakavaraisuuteen jo paljon ennen uuden lain voimaantuloa.

Verson sijoitusallokaatiolla pääomavaade oli syksyllä 21 miljoonaa euroa, mutta tämän vuoden alun muutokset huomioiden noin 28 miljoonaa euroa. OLV:n noston seurauksena pääomavaatimus pienenee 2,5 miljoonaa euroa.

”Haluamme käyttää kaiken liikumavaran vakavaraisuuden suhteen. Ajamme tiukoissa raameissa ja siksi OLV:n nosto tulee meille hyvään paikkaan ja olemme ennakoineet sen sijoitustoiminnassamme”, Strömberg kuvailee.

Verson myyntilistalla oli viime

vuonna muun muassa pankki- ja vakuutussektorin pitkiä perpetuaalilainoja ja valuuttamääräisiä joukkovelkakirjalainoja. Bondisalkun suurimpia keskittyimiä hajautettiin paremmin. Vuoden 2016 aikana myynnit olivat noin kymmenen prosenttia salkusta ja ostot hieman vähemmän.

Syyskuun lopussa Verson sijoitusvarallisuus oli noin 240 miljoonaa euroa, josta 18 prosenttia oli osakesijoituksissa, 49 prosenttia korkosijoituksissa ja 24 prosenttia kiinteistöissä.

Veritas näkee valoa

Veritas Eläkevakuutuksen noin 2,9 miljardin euron sijoitussalkusta vastaava sijoitusjohtaja **Niina Bergring** uskoo kohtuullisen tuoton mahdollisuuden myös tänä vuonna.

”Odotamme, että yritysten tulokset Euroopassa hieman paranevat, mutta Yhdysvalloissa eivät. Korot voivat tänä vuonna jo hieman nousta pidemmästä päästä. Keskuspankkien sääntely pitää vielä lyhyet korot alhaalla”, Bergring näkee.

”Osakearvostuksissa on tällä hetkellä jonkin verran ilmaa. Sykli on jo todella vanha, joten vähän pidem-

Sijoituspäivässä puhunut Niina Bergring Veritaksesta pitää Euroopan poliittista riskiä eri maiden liikehdinnästä huolimatta melko pienenä.

mällä tähtäimellä negatiivinen skenaario on todennäköisempi kuin positiivinen.”

Osakeallokaatio Veritaksella onkin nyt pienempi kuin muilla eläkeyhtiöillä. Kassassa on peräti viidennes varallisuudesta.

Euroalueen kasvuksi Veritas arvioi tänä vuonna 2,0 prosenttia ja globaalisti kasvuksi 3,5 prosenttia. Kasvua Euroopassa ja koko maailmassa hidastaa 55–64-vuotiaan väestönosan lisääntyminen.

”Kiinan lainapommia pidämme selvänä asiana. Kysymys on vain siitä, milloin se posahtaa”, Bergring varoittaa.

Japanin näkymät sen sijaan kiinnostavat Veritasta ja siksi se hankki viime vuonna salkkuunsa pitkästä aikaa myös japanilaisia osakkeita.

”Epälikvidien sijoitusten suhteen olisin nyt todella varovainen. Jos sellaiseen lähtee, pitää sijoituskohteen olla jotenkin erityinen ja hajauttava. Private equity -bulkkia ei kannata ostaa.”

”Valuuttasijoituksiin palkkasimme juuri uuden salkunhoitajan. Valuutatatuoton hakeminen on nykyisessä

tilanteessa mahdollista, mutta erittäin suurta ammattitaitoa vaativaa”, Bergring painottaa.

Koroissa haasteita

Evli Pankin salkunhoitaja Mikael Lundström kertoi haasteellisista korkomarkkinoista.

”Pelot ja USA:n keskuspankki Fed ajavat selvästi korkoja ylöspäin. USA:n 10 vuoden valtionlainan korko on jo yli 2,5 prosenttia. Koroista, etenkin lyhyistä, löytyy silti kiinnostavia kohteita”, Lundström vakuuttaa.

Eurooppalaisia Investment Grade -yrityslainoja Lundström pitää järkevinä, sillä yhtiöt ovat taseiltaan vahvoja ja rahoituskulut ovat nyt pienet. Evli arvioi, että IG-lainoista saa positiivisen tuoton myös vuonna 2017, mutta se jää pienemmäksi kuin viime vuonna.

Lundström luottaa myös eurooppalaisiin High Yield -yrityslainoihin, sillä HY-yhtiöiden velkaisuus on laskussa ja maksuhäiriöitäkin on ollut vain kahdessa prosentissa luottokannasta. Yhdysvalloissa IG- ja HY-yhtiöt ovat sen sijaan velkaantuneet paljon.

”Eivät Euroopan ja maailman kasvuluvut hyviä ole, mutta eivät myöskään niin huonoja, että korot pysyisivät negatiivisina tästä ikuisuuteen.”

Yhteenvetona korkoasiantuntija toteaa, että selvä riski pitkien korkojen nousuun on olemassa jo tänä vuonna sekä USA:ssa että Euroopassa.

”Tuotot onkin haettava lyhyistä yrityslainoista. HY- ja luokittelemattomat lainat tarjoavat parhaat tuottomahdollisuudet. Myös kehittyvien maiden yrityslainoista löytyy hyviä vaihtoehtoja, vaikka eri maanosat kulkevatkin eri suuntiin. Jossain vaiheessa käteinen on paras sijoitus, mutta emme usko sen ajan koittavan vielä kuluvana vuonna”, Lundström arvioi.

KIINTEISTÖT KIINNOSTAVAT

Monet institutionaaliset sijoittajat ovat kääntäneet katseensa kiinteistöihin. Kiinteistösijoitusten osuus on kasvanut myös monella työeläkerahan sijoittajalla.

Ville Raitio Aberdeen Asset Management -yrityksestä kertoo Suomen kiinteistösijoitusmarkkinoilla olleen ennätyskellisen vilkasta. Kiinteistöihin on sijoitettu noin 5 miljardia euroa vuonna 2014 ja 2015. Vuosina 2010–2013 kiinteistöihin sijoitettiin vain puolet tästä. Viime vuonna asutus- ja kiinteistöinvestoinnin osuus kaikesta kiinteistösijoittamisesta oli noin 40 prosenttia.

”Kiinteistöjen kassavirtatuotto on ollut viime vuodet vakaasti kuuden prosentin tuntumassa, joten ei ole ihme, että kiinteistöt kiinnostavat korkosijoitusten sijasta”, Raitio perustelee.

Kiinteistöjen hinnat määräytyvät väestön sijoittumisen ja kasvun mukaan koko maailmassa ja myös Suomessa.

”Prime-kiinteistöt Helsingin keskustassa ovat tällä hetkellä absoluuttisesti kalliita ja tuottovaatimus on painumassa alle neljän prosentin. Kiinnostuksemme kohdistuukin korkealaatuisiin kakkosmarkkinan toimistokohteisiin, jotka ovat hyvien joukkoliikennedyteyksen varrella ja joissa on hyvät vuokralaiset”, Raitio linjaa.

Myös vahvat, alueelliset kauppakeskukset ja pienemmät, paikalliset kauppakeskukset kiinnostavat kiinteistösijoittajaa. Logistiikka- ja varastotiloja tarvitaan myös

Ville Raition edustamalla Aberdeen Asset Management -kiinteistösijoitusyhtiöllä on Suomessa kaksi toimipistettä ja 30 työntekijää.

lisää kauppataipojen muuttuessa sähköiseen suuntaan.

”Logistiikka- ja varastotilat tuottavat tyypillisesti korkean kassavirtatuoton muihin kiinteistötyyppeihin verrattuna, mutta niiden vuokrankasvu- ja arvonnousupotentiaali on rajallinen”, Raitio näkee.

Vuokra-asutus- ja kiinteistöinvestoinnista Raitio suosittelee kiinteistösijoitusten hajauttamiseen, sillä niillä on vakaa kassavirtatuotto ja matala korrelaatio muiden kiinteistösijoitusten kanssa. Kotitalouksien pieneminen lisää asuntokysyntää, mutta tarjonnan nopea kasvattaminen on hankalaa kaavoitusmääräysten ja rajallisen tonttimaan tarjonnan vuoksi.

”Prime-kiinteistöt Helsingin keskustassa ovat tällä hetkellä absoluuttisesti kalliita ja tuottovaatimus on painumassa alle neljän prosentin.”

Lisäeläkesäätiöillä kova työ takana

Lisäeläke-etuuksia tarjoavat eläkesäätiöt ovat muuttaneet uuden työeläkelain myötä sääntönsä. Uudet säännöt tulivat voimaan vuoden alussa.

Rautateillä työskentelevien VR Eläkesäätiössäkkin tehtiin urakalla töitä, jotta sääntömuutokset saatiin hyvissä ajoin valmiiksi. Haastetta lisäsi VR:n kolme erityiseläkeikää: 55, 58 ja 60 vuotta.

Nuorimpina eläkkeelle pääsevät veturinkuljettajat. Keskimmäiseen ikäryhmään kuuluvat konduktöörit ja ratahenkilökunta. 60-vuotiaina eläkkeelle pääsevät korjaamotyöntekijät. Alennetun eläkeiän ryhmiin kuuluu 20 ammattinimikettä.

VR Eläkesäätiöllä on tuhansia erityiseläkeasiakkaita ja huomattavat eläkevastuut. Lakisääteisten työeläkkeiden hoitamisen VR ulkoisti vuonna 2010 Varmalle, jossa TyEL-vakuutukset ovat edelleen.

”VR:llä on tällä hetkellä noin 8 000 työntekijää, joista edelleen neljänneksellä on erityiseläke-etuus. Eri-tyiseläkkeen saajia on tällä hetkellä 8 000 ja eläkevastuu on noin 400 miljoonaa euroa. Eläkevastuu pienenee voimakkaasti”, VR Eläkesäätiön toimitusjohtaja Petteri Santalo kertoo.

Vuonna 1995 lisäeläke-etuudet poistuivat uusilta työntekijöiltä. Jos oli ollut ennen tätä VR:n palveluksessa vähintään viisi vuotta, säilyi oikeus alempaan eläkeikään.

Kun erityiseläke-etuuksiin oikeutettuja on suuri joukko, halusi VR Eläkesäätiö suunnitella sääntömuutoksensa huolella ja avoimesti myös henkilökunnan suuntaan. Sääntömuutokset hyväksyttiin jo viime kesäkuussa, mutta niistä ei voitu tiedottaa henkilökunnalle ajoissa, sillä uudet säännöt viipyivät Finanssivalvonnan tarkastuksessa yli puoli vuotta.

Fortum kannustaa työurien pidentämiseen

Fortumin Eläkesäätiön sääntömuutos tehtiin pitkälti samalla tavalla kuin VR Eläkesäätiössäkkin. Suoraan työsuhteesta eläkkeelle jääville erityiseläkeiät säilyivät entisellään, mutta niiden mukaan eläkkeelle jäävien lakisääteiseen työeläkkeeseen tehdään varhennusvähennys, jota eläkesäätiö ei kompensoi.

”Lakisääteisen työeläkeuudistuksen tavoitteiden mukaisesti myös Fortumin Eläkesäätiö kannustaa erityiseläkeikien piiriin kuuluvia jatkaamaan työssä pidempään. Vanhuuseläkkeelle jäämistä lykkäämällä voi

”Työeläkeuudistus toi 650:lle VR:n työntekijälle muutoksen erityiseläke-etuuteen”, Petteri Santalo kertoo. VR:llä on yhteensä 8 000 työntekijää.

”Todella harmillista, että viranomaiset eivät saaneet sääntöjä vahvistettua. Se ei ollut hyvää palvelua meille eikä meidän henkilöstölle”, Santalo kritisoi.

48

eläkesäätiötä tarjoaa lisäeläke-etuuksia.

Ei kompensoitu

VR:n hallitus teki jo kesällä 2015 päätöksen olla kompensoimatta lakisääteisen eläkeiän nousua eläkesäätiön varoista.

Alennetun eläkeiän henkilöstöryhmät siirtyvät erityiseläkkeelleen jatkossa sen verran myöhemmin kuin lakisääteisen työeläkkeen eläkeikäkin nousee. He voivat halutessaan siirtyä erityiseläkkeelleen myös entisten

ikärajojen mukaan, mutta silloin heidän tulevaan työeläkkeeseensä tehdään normaali varhennusvähennys, mikä on 0,4 prosenttia kuukautta kohden.

”Eläkelupauksemme pitää. VR Eläkesäätiö maksaa jatkossakin lisäeläkettä saman summan ja yhtä pitkään kuin on luvattu. Eläkemenomme pysyy entisellä tasolla, sillä lisävastuuta ei synny. Esimerkiksi veturinkuljettajille maksetaan lisäeläkettä edelleen kahdeksan vuotta ja muille ryhmille kolme tai viisi vuotta”, Santalo selventää.

Sääntömuutosasiassa eläkesäätiön hallitus äänesti ensimmäisen kerran historiassaan. Työnantajalla on hallituksessa kolme edustajaa ja työntekijöillä kaksi, joten työnantajan esitys kompensoimattomuudesta voitti.

”Valtio-omisteisella yhtiöllä ei ollut mitään mahdollisuutta harkita lisäeläke-etuuksien kompensointia, kun valtio omilla päätöksillään haluaa pidentää kaikkien kansalaisten työuria”, Santalo perustelee. ➤

parantaa eläketurvan tasoa kartuttamalla lakisääteisen eläkkeen määrää ja pienentää samalla lakisääteiseen eläkkeeseen tulevaa varhennusvähennystä”, asiamies **Sirpa Hillberg** perustelee.

Fortumilla alin vanhuuseläkeikä on 60 vuotta ja se koskee 1990-luvun lopussa tasa-arvovalintojen yhteydessä alemman eläkeiän valinnesta sekä tietyin edellytyksin keskeytymätöntä kolmivuorotyötä tekeviä.

”Ainoastaan pienelle joukolla eläkeläisiä päätettiin kompensoida lakisääteisen vanhuuseläkeiän nousu. Muuten he olisivat jääneet vähäksi aikaa kokonaan ilman eläkettä. Tämä kasvatti eläkevastuutamme noin 100 000 eurolla.”

Fortumin Eläkesäätiön eläkevastuu on tällä hetkellä noin 190 miljoonaa euroa. Erityiseläke-etuuksien piirissä on noin 450 työntekijää ja saman

verran on vapaakirjan saaneita. Eläkeläisiä on noin 1 900. Fortumilla on Suomessa kaikkiaan noin 1 800 työntekijää.

Uusista säännöistä päätettiin eläkesäätiön hallituksessa viime vuoden lokakuussa. Sääntömuutoksesta tiedotettiin joulukuun puolen välin henkilöstöinfossa pääkonttorissa ja videoyhteyden kautta muissakin toimipisteissä. Sama tieto löytyy myös intranetistä.

Jo viime kesänä lähetettiin tulevasta muutoksesta ja sen pääperiaatteista eläkesäätiöön kuuluville kirje. Kirjeessä kerrottiin myös, että seuraava lisäeläkeote, jossa eläkeuudistus on huomioitu ja josta näkyvät arviot lisäeläkkeen ja työeläkkeen määristä, postitetaan seuraavan kerran vuonna 2017, kunhan Finanssivalvonta on vahvistanut eläkesäätiön uudet säännöt.

© VR

Paljon lobbaustyötä

Uusi työeläkejärjestelmä aiheutti paljon töitä kaikissa lisäeläkesäätiöissä. Santalon mukaan suurin työ tehtiin jo vuosina 2014 ja 2015.

”Kerroimme työnantaja- ja työntekijäjärjestöille sekä poliittisille päättäjille, miten uusissa työeläkelaeissa tulisi huomioida lisäeläke-etuudet. Suurin vaara oli, että osa työntekijöistä jäisi maksimissaan kahdeksi vuodeksi tyhjän päälle, ilman mitään eläkettä. Se olisi koskenut jo eläkkeellä oleviakin, joiden eläkkeenmaksu olisi lopunut vähäksi aikaa kokonaan”, Santalo sanoo.

Palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa tehty hyvä yhteistyö toi tulosta ja lisäeläke-etuudet huomioitiin hyvin uudessa TyEL-lainsäädännössä.

Viime vuonna muutos ei teettänyt enää kovin paljon työtä, sillä VR Eläkesäätiö oli tehnyt valmistelut ja laskelmat ajoissa.

”Viime vuosi odoteltiin lähinnä Fivan hyväksyntää. Tiedotimme jo kesällä 2015 muutoksen peruseriaatteista erityiseläkeryhmillemme, vaikkei lopullisia sääntöjä vielä oltukaan hyväksytty.”

”Tänä vuonna uudistuksesta kirjoitetaan henkilöstölehdessämme ja vuoden vaihteessa jokaiselle erityiseläke-etuuden piirissä olevalla lähetettiin henkilökohtainen kirje muutoksen vaikutuksista. Esimiehet koulutimme joulukuussa ja henkilöstöinfoja järjestämme keväällä”, Santalo sanoo.

”Valtio-omisteisella yhtiöllä

ei ollut mitään mahdollisuutta harkita lisäeläke-etuuksien kompensointia, kun valtio omilla päätöksillään haluaa pidentää kaikkien kansalaisten työuria.”

ESY:lle uudet nettisivut

Eläkesäätiöyhdistyksen uudet kotisivut otetaan käyttöön alkuvuodesta 2017.

”Uudistuksessa huomioitiin erityisesti tavat, joilla yhdistyksen tuottama tietosisältö saadaan paremmin niin yhdistyksen jäsenten kuin eri sidosryhmien ja tietoa tarvitsevien ulottuville”, sivujen teknisestä toteutuksesta vastannut **Torsti Niiranen** toteaa.

Erityistä huomiota on kiinnitetty myös siihen, että sivusto toimii hyvin tableteilla ja muilla mobiililaitteilla. Tervetuloa tutustumaan uusittuihin sivuihimme: www.elakesaatioyhdistys.fi!

Senja Koskinen ● Talouspäällikkö, Yleisradion eläkesäätiö ● Yo-merkonomi ● Työkennellyt aikaisemmin mm. Liikennepalvelualueen Eläkekassa Viabekissa ja Osuuspankkikeskuksessa ● Asuu Helsingissä ● Perheeseen kuuluvat 11- ja 12-vuotiaat pojat, avomies ja kaksi kissaa ● Harrastaa juoksua, kahvakuulaa, hiihtoa, golfia ja harmonikan soittoa ● Viihtyy parhaiten kotona ● Motto: Elä hetkessä ja muista huumori!

Ylen hyvä työpaikka

Taluspäällikkö **Senja Koskinen** Yleisradion eläkesäätiöstä

löytää työn ilon ihmisistä – ja numeroista.

Mitä taluspäällikkö tekee?

Toimin esimiehenä talous- ja eläketiimissä.

Talospuolella työskentelen varsinaisesti ”kädet savessa” eli asian-
tuntemukseni on taloushallinnon puolelta. Numeroiden kanssa apunani ovat kirjanpitäjä ja controller, joiden tehtävinä ovat taloushallinnon puolelta kirjanpito, laskut, sijoitussovellus sekä osa viranomaisraportoinnista. Muut taloushallinnon työt kuuluvat käytännössä minun tehtäviini.

Eläkeasioissa en ole asiantuntija ja sen puolen eläketiimissä jätänkin suosiolla eläkeasiantuntijoidemme osaaviin käsiin. Lisäksi minulle kuuluu henkilöstöhallintoon liittyviä asioita ja muita satunnaisia koko säätiötä koskevia tehtäviä.

Kuinka päädyit eläkealalle?

Sattumalta. Olin aiemmin tehnyt taloushallinnon töitä tilitoimistossa ja pankissa. Pankista jäin vajaan kolmeksi vuodeksi äitiyslomille. Hieman ennen töihin paluuta tuttavani otti yhteyttä ja kertoi eläkekassa Viabe-

kissa haussa olevasta taluspäällikön paikasta. Testien ja haastattelujen kautta päädyinkin vuonna 2006 uudelle toimialalle kotivuosien jälkeen. Juuri äsken tuli kymmenen vuotta täyteen tällä alalla.

Mikä on parasta työssäsi?

On monta asiaa, jotka saavat minut ajelemaan aamuisin innokkaana töihin. Parasta on mukava työporukamme. Meillä on paljon innostavaa pohdintaa ja yhdessä tekemistä töiden limittyessä mukavasti keskenään. Tarinoimme työn ohessa muis-takin asioista hyvän huumorin ja naurun höystämänä. Koko Yle on täynnä sympaattisia ihmisiä. Työpaikkamme liikuntamahdollisuu-

det ovat myös erinomaiset.

Liukuva työaika on ehdottoman hyvä asia, jotta pystyy hoitamaan joustavasti myös kotiasiat ja kuskamaan poikia jalkapalloharkkoihin.

Parasta ESY-yhteisössä?

Alan omat seminaarit ja koulutukset ovat todella tärkeitä henkilökunnalle ja hallitukselle asiasisältönsä puolesta mutta myös verkostoitumisen kannalta. ESYssä on hienoa myös se, että se on meidän kassojen ja säätiöiden yhteinen äänitorvi muihin instansseihin päin.

Suosikkiohjelmasi Ylellä?

Sorjonen ja ajankohtaisohjelmat.

Yleisradion eläkesäätiö

- Perustettu v. 1961
- B-osaston toimintapiiriin kuuluu hieman alle 3 000 henkilöä, A-osastoon vajaa 1 000
- Eläkkeensaajia on reilut 3 500
- Sijoitusomaisuuden arvo 790 milj. e (A: 280 milj. e, B: 510 milj. e)
- 8 toimihenkilöä, toimitusjohtajana Harri Lemmetti.

Eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin uudistamisessa kiirehdittiin

Sosiaali- ja terveysministeriössä on valmisteltu eläkesäätiö- ja eläkekassalakiin kokonaisuudistusta. Lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2018 alussa, mikä edellyttäisi hallituksen esitystä asiassa alkuvuodesta 2017. Tietojemme mukaan STM aikoo edetä asiassa.

Eläkesäätiöyhdistystä huolestuttaa lainvalmistelun loppuvaiheen kiire ja vielä viime vaiheessa lakeihin tehdyt muutokset, joista ei kuitenkaan varattu mahdollisuutta lausua. Tästä johtuen lakeihin voi jäädä vähäistä suurempia teknisiä ongelmia.

Lainvalmistelussa Eläkesäätiöyhdistykselle tärkeää oli muokata voimassa olevia lakeja hallinnoltaan ja säädöspohjaltaan toimivammiksi nykyisille toimijoille sekä eläkesäätiö- ja eläkekassavaihtoehdon kehittäminen siten, että työnantaja voisi nykyistä tasavertaisemmasta tilanteesta valita vakuuttamisvaihtoehtokseen myös eläkesäätiön tai -kassan. Lakien kodifioinnissa on onnistuttu, mutta muuten olisimme toivoneet analyttisempää otetta haitallisten kilpailutekijöiden arvioimisessa.

Lakiehdotuksesta puuttuu kuvaus päättyneistä vakuutuksista, niiden syntymistavasta ja arvio taloudellisista vaikutuksista samoin kuin arvio siirtyvän vakavaraisuuspääoman taloudellisista vaikutuksista eläkesäätiö- ja eläkekassavaihtoehtoa harkitsevalle työnantajalle. Nämä kaikki ovat keskeisiä tekijöitä, kun työnantaja harkitsee eläkesäätiön tai eläkekassan perustamista. Ne ovat keskeisiä tekijöitä myös siinä, kun arvioidaan, ovatko eri vaihtoehdot

lainsäätäjän silmissä samanarvoisia. Siirtyvään vakavaraisuuspääomaan tehty muutos on kuitenkin askel eteenpäin.

Lakiehdotus parantaa työnantajan muodollisia mahdollisuuksia eläketurvan järjestämiseen eläkesäätiössä tai eläkekassassa laskemalla vaatimusta vakuutettavista työntekijöistä 300:sta 150 henkilöön ja mahdollistamalla työntekijämäärän yhteen laskeminen kaikista työeläkeyhtiöistä – ei yhtiökohtaisesti kuten nykyään.

Lakiehdotus myös mahdollistaa jatkossa pienemmänkin työntekijämäärän siirtämisen toiminnassa olevaan eläkelaitokseen, jolloin työnantajat pystyvät nykyistä paremmin yhdistämään vakuutusten hoitamisen yhteen paikkaan mitään eläkelaitosmuotoa syrjimättä. Todellisuudessa kovin pienten työntekijämäärien liittäminen kannansiirrolla omaan eläkesäätiöön tai eläkekassaan ei ole kannattavaa, koska vakuutuskannan siirtokulut nousevat helposti kymmeneen tuhansiin euroihin. Tämäkin on merkityksellinen asia, koska lainsäätäjä on edellyttänyt siirtokustannuksilta kohtuullisuutta.

Eläkesäätiöyhdistys tiedottaa jäsenlaitoksilleen ja yhteistyökumppaneilleen lain vaikutuksista ja mahdollisuuksista, kun lain lopulliset kirjaukset selviävät.

Konkurssi- ja selvitystilalainsäädäntö

STM on aloittanut hankkeen lakisäädösten eläketurvan hoitavien eläkelaitosten konkurssi- ja selvitystilalainsäädännön kehittämiseksi. Asian ongelmallisuus tiedostetaan, koska työeläkejärjestelmän eli työeläkemaksun maksajien ja eläkkeensaajien etu edellyttää selvitystilaan ajautuneen tai ajautuvien työeläkelaitosten toiminnan mahdollisimman pikaista päättämistä ja vakuutuskantojen siirtämistä toiminnassa olevien työeläkelaitosten vastuulle.

On selvää, että pelkästään sopimus pohjalle nojautuva vakuutuskannan jakaminen ei ratkaise ongelmaa ja tämä pitäisi lainsäädäntötyössä tunnistaa. Selvitystilan pitkittyminen voi aiheuttaa merkittäviä menetyksiä työeläkejärjes-

Lakiehdotus parantaa
työnantajan mahdollisuuksia
eläketurvan järjestämiseen
eläkesäätiössä tai
eläkekassassa.

telmälle ja lisätä työeläkejärjestelmän maksujen korotuspaineita sekä työeläketurvan sopeutustarpeita.

Nykylainsäädäntö edellyttää selvitystilaan ajautuneen eläkelaitoksen muuttavan sijoituksensa likvidiin muotoon, jolla ei saavuteta keskimääräisiä tuottoja. Pelkkään vapaaehtoiseen sopimusjärjestelyyn pohjautuva vakuutus-kantojen jakaminen ei todennäköisesti onnistu, koska vakuutuskannan siirtäminen voi merkittävällä tavalla laskea vastaanottavan työeläkelaitoksen vakavaraisuutta ja näin ollen eläkelaitoksen kykyä jakaa asiakashyvityksiä asiakkailleen ja saavuttaa kilpailukykyisiä sijoitustuottoja.

Asian ongelmallisuutta kuvaa, että vastaava Finanssivalvonnan aloitteesta syntynyt konkurssi- ja selvitystilalainsäädännön kehittämishanke jäi edellisen kerran kesken vuonna 2010.

IORP II -direktiivi koskee lisäeläkkeitä

Ammatillisia lisäeläkkeitä koskeva direktiivi (IORP II) hyväksyttiin Euroopan parlamentissa 22.11.2016. Direktiivi julkistaneen Euroopan unionin virallisessa lehdessä tammikuussa 2017. Jäsenvaltioilla on tästä kahden vuoden aika direktiivin kansalliseen voimaan saattamiseen.

Direktiivin sisältö on muuttunut EU:n komission alkupe- räistä ehdotusta parempaan suuntaan. Direktiivi on alkupe- räistä ehdotusta periaateluontoisempi. Se antaa paremmat mahdollisuudet soveltamiseen kansallisista lähtökohdista, eikä direktiiviin enää sisälly EIOPAn (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) mahdollisuuksia asetustasoisten säädösten antamiseen. Direktiiviin ei sisälly myöskään eh- dotusta vakavaraisuussäännöksistä.

Direktiivin kansalliseksi voimaan saattamiseksi on tärke- ää asettaa työryhmä, johon nimetään henkilöitä, joilla on käytännön kokemusta eläkesäätiö- ja eläkekassa-asioista sekä Finanssivalvonnan edustus, jotta lait saadaan mahdol- lisimman hyvin ja asiantuntevasti sovitetuksi kansalliseen lainsäädäntöön.

Muutoksia lisäeläkkeiden katesäännöksiin

STM antoi 21.12.2016 hallituksen esityksen eduskunnalle OECN:n pääomaliikekoodin varaumien poistamisesta ja sitä koskevista muutoksista eläkesäätiö- ja vakuutuslakiin. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.4.2017.

Muutos parantaa lisäeläketurvaa hoitavien eläkelaitos- ten mahdollisuutta eläkevastuun kattamiseen ja sijoitus- salkun riskien hajauttamiseen. Muutoksen jälkeen ETA- valtioiden ulkopuolisiin OECD-valtioihin tehdyt sijoitukset rinnastetaan ETA-valtioihin tehtyihin sijoituksiin. Tähän saakka katekelpoista on ollut enintään 10 prosenttia ETA- valtioiden ulkopuolisiin OECD-valtioihin tehdyistä sijoituk- sista.

Lisäeläkelaitoksilta vaadittava ORSA-selvitys

Finanssivalvonta on ilmoittanut vaativansa lisäeläketur- vaa harjoittavilta eläkelaitoksilta lakisäateistä eläketurvaa muistuttavan riski- ja vakavaraisuusarvion (ESL 25 a § ja VKL 33 a §). Lain perusteluihin ei kuitenkaan sisälly tietoa siitä, mitä lisäeläkelaitoksilta on tarkoitus vaatia. Lakipykälässä viitataan oleellisten riskien huomioon ottamiseen ja sen ar- vioimiseen, mitä toimenpiteitä riskien hallitseminen vaatii.

Ammatillisia lisäeläkeoikeuksia koskevasta IORP II -di- rektiivistä, jota ei ole vielä kansallisesti voimaan saatettu, on saatavissa lisäselvitystä asiaan. Direktiivin 30. artiklan mukaan eläkelaitoksen olisi tehtävä riskien arviointi, joka on oikeassa suhteessa laitoksen kokoon, organisaatioon, toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monitahoisuuteen nähden. Tähän arvioon olisi tarpeen vaatiessa sisällytettävä arvio riskienhallintajärjestelmän tehokkuudesta, arvio elä- kelaitoksen kokonaisrahoitustarpeista ja arvio vastuuvelan riittävytyteen liittyvistä riskeistä.

Eläkesäätiöyhdistyksen kevään 2017 koulutukset

Sijoitusfoorumit

9.2.2017 klo 13.30–15.30

Eläkesäätiöyhdistyksen toimisto

10.3.2017 klo 9.15–11.15

OP Vallila

Hallitusten jäsenten koulutuspäivät

5.–6.4.2017

Original Sokos Hotel Presidentti

Sijoituspäivä

4.5.2017

Ravintola Savoy

Kevätseminaari

17.–19.5.2017

Silja Symphony, Tukholma

Merkitse ajankohdat jo kalenteriisi.

Lähetämme kutsut yhteyshenkilöille noin
kaksi kuukautta ennen tilaisuuksia.

Eläkesäätiöyhdistys – ESY ry

www.elakesaatioyhdistys.fi

Huolehdiathan osaamisestasi - tervetuloa koulutuksiin!

**Kiitos hyvästä yhteistyöstä ja
menestystä vuodelle 2017!**

T: Eläkesäätiöyhdistyksen toimihenkilöt